

Giornali attin

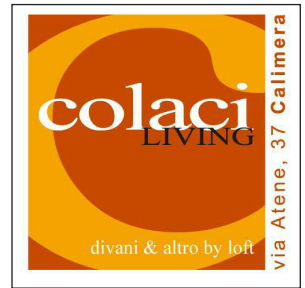

Associazione
Grika Milume!
c.f. 92018570751

www.grikamilume.com

i Spitta

periòdico grico derentinò

Reg. Tribunale di Lecce il 16/7/2007 al n. 972

DECEMBRI 2007

Direttore responsabile: Nunzio Pacella

Nùmero 2

'S tutto nnùmero:

O Grico teli agàpi

Giuseppe De Pascalis pag. 1 ce 3

Kalikàntzari....Sciakùddhia

Theonia Diakidis pag. 2

Pratònta panu sta lisària...

Giovanni Fazzi pag. 4

"Su kanno o kòllivo"

Paolo Di Mitri pag. 5

Javènnonta apù Karpignàna

Carmine Greco pag. 6

Jati in' oli kalimeriti...

Enza Guido pag. 6

O argalio

Theonia Diakidis pag. 7

Grico Derentinò ce Grico Calavrò

Giuseppe De Pascalis pag. 8

Ta fiddha ti' kkardia

pag. 9 ce 13

I Thessaloniki...

Carlo Guarini pag. 10

Tis ide 'on Dalài Lama?

Francesco Penza pag. 11

Omeopatia: terapia pu...

Francesco Penza pag. 12

Maddonna

Salvatore Tommasi pag. 12

Sto Xorio tu iju

Anna Zollino pag. 14

Η κλιματική αλλαγή

του Γιάννη Παπαγεωργιάδη pag. 15-16

EIPHNH - PAX - PACE

του Γεωργίου Ασδέρη pag. 15

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ

της Γιάννας Πατακίδου pag. 16

O Grico teli agapi

Giuseppe De Pascalis

apù Martàna

Campòssi pàne lèonta ti o grico hànnete jati vastà alia lòja ce e' sòzi plèo stasi ampì sti' zoì modèrna, iù plùssia ce fortomèni fse pràmata cinùria. Cìspu elèi tùo, o ca 'nnorizi o ca en efsèri màncu a lòo grico en-n'ane pànta a spiri' professùri. Ce poddhè forè o lène ma ena ghèjo crifò, ma 'a tònò ghelarò na càne na fanì ùsi glòssa checciulèddha, fto-hèddha ce afèlasti ce cìspu cratènni ja tùttin glòssa na noistì a spiri àscima ce 'ntropiammèno.

Addhe stòrie sòzune custì cùndu cini i' Ssuntìna o tis Rosària. M'òle e SSuntìna: Mòtti ghiùrisa i' protinìn

h =aspirata χ, ch=k

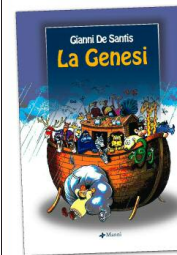
emèra atti scòla e màna-mu mu rò-dise pos ihe pànta. Evò ca e' nòona in glòssa tis mèscia i respùndefsa: cini lèi tòssa òrria pràmata ma evò e' tin noò. ..

E Rosària mu cùnte 'nvèce: i' protinìn emèra scòla, dòppu a spiri' cerò escòsimo ce ròdisa i' mèscia mott' isoza pài èssu na fào. Tùì, pu ìone i "signorina D'Urso" e' nòise tìpoti ce fònase o Giuvànni, pu ècanne o bi-dèllo, na màsi ciò pu evò èlona.

kulusà sti' pagina 3

Manni

Gianni De Santis
La Genesi

Una rilettura originale della Genesi in lingua grika, condita dalla saggezza popolare di cui De Santis è ottimo conoscitore.

136 pagine - € 13,00 - in tutte le librerie

AQUAPOOL
PISCINA
COPERTA CLIMATIZZATA
CALIMERA

AMBIENTAMENTO SCUOLA NUOTO BABY NUOTO 0-3 yrs AQUA-FITNESS AQUA-GYM IDROBIKE NUOTO IN GRAVIDANZA ... and more

NOVITA' TAPIS ROULANT IN ACQUA

NUOTO LIBERO ANCHE LA DOMENICA

kalè jortè ce kalò chrono cinùrrìo!

Kalikàntzari...Sciakùddhia

■ Theonia Diakidis

apù Boston

ch=aspirata χ

Attes ikosipènte tu Decembrù pu ene 'u Christù, rispu tin Epifania èchi dòdeka emèra . Ene o cerò pu èrkutte ta sciakùddhia (kùne kalikànzari stin Ellada). Cìna t'ascima, maddharà, pu èchune t'ammàddia rodinà ce tin glòssa kremmamèni. Ine kèccia ta sciakùddhia, imison ttinò ce imisos àntrepos. Kujarà spìrita pu guènnune ti' nitta 'u Christù ap'uci 'pù stène krivimmèna, apù kàu sti skotinì ghi, ce kànnune àscima pràmata sto jèno. Tuo pistèane poddhì kristiani atto Salènto ce puru atti' Rodi sto Dodeka-

nèso, ce 's poddhà àddha meri sti' catu Itàlia ce sti' Grècia.

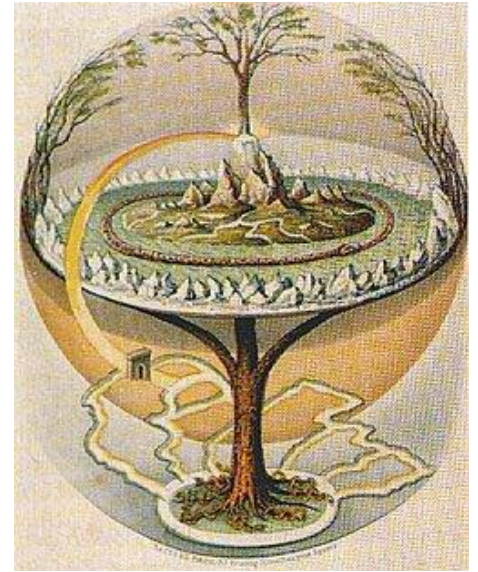
E mali-mma mas kuntèane ti 'ci kàu sti ghi ta sciakùddhia stèune polemònta olo to cerò na kòtzune ton àrgulo pu kratènni ti' ghi "o àrgulo tu kòsmu", jati tèlune na katalisune to jèno. Però e' sòzzune kòtzi itto chondòn "àrgulo sàkro" pu ene cino pu kànni dinatò (forte) us christianù ce dii noisia ce sikurèzza. E rizzate-ttu ine plomène sto fundi (vale) sto sòma tis mana ghi. Ta klàri-tu pàne pànu 'tzilà na prakalisune to' ciuri stin anghèra.

O àrgulo kànni us frùttu pu o kreatòre 'doke sto jeno na màsi ti' stràa 'is Agàpi, p'òne: compassiuna, generosità, pacènta, kuràggio, rispètto, umilitàà ce àddha poddhà kalà pràmata.

Sto tzemeròsi 'is emèra 'u Christù ta sciakùddhia finnune to polemimà-to

ce mènune n'arti to vrài n'ambune ecèssu sta spiddia atti ciminèa, o atti' pòrta 'u spitiu, an ene nitti.

Èrkutte na cimentètzone 'us Christianù. Os kitilùne ta pòdia motti ste ce plònnune, sirnune us plaùnu atta gràttia, rittune arèna (ammo) st'ammàddia-to, pelùne to miùli gomào krasì, kòttune apù kàu te'sèddie eci pu kaizutte e jinèke, otzignàzune 'o gála ce os piacèi na plèttune tes kùte 'os ampariò. Tzumpèune puru apà sti'plài o' christianò ce sirnune ta maddhia-to. Ce an eci pù pàne echi kanèn òrrio koràsi, to kànnune pràmata àscima. Ta sciakùddhia e' sòzzutte toristi in' àfana. Ine puru anòita ce fariutte na pune to lòo "tria" (3), jati tria en' e Aja Triàda (Santa Trinità), ja tuo sta limbitària o' spitiò e jinèke vaddhune mia skulapàsta, ce mòtti ena sciakùddhi èrkette n'ambi ecèssu, ti' tori ce teli na metrisi tes tripe, però e' sozzi pài plèon ambrò atto lòo diu, ja na mi pì tria. Iu stèi fèrmo ettòzzu eci ntrikèi ce metrà ena, diu..ena diu..ena diu..ena diu.. oli ti' nitta. Ce mo protinò kantalisi tu kàddhu, proppi n'aggiu o ijo, fèune ce krivinnutte es ta mèri skotinà, na jurisune 'mpi depò, to àddho vrài. E jenèke, es poddhà spiddia, nàttune lumèra kàu sti' ciminèa pàssu vrài ce vaddhune tzila chondà na sòsi stasi e lumèra pànta nammèni òli nitta. Iu 'en èrkutte ta sciakùddhia, jati e' sòzune kanonisi ndè' lùstro

atti'lumèra, ndè' lustro attin emèra. Kammia forà vaddhune puru ena scarpùna katalimmèno na kàtzi ce na vromisi, ja na min èrtune itta spìrita èssu-to. Olo tuo kànnune passo vrài rispu tin epifania . Tin emèra tis epifania e cristiani pu pàne stin agglisia pèrnune ma cinu buttije èrcere ce depò, sti' lutria, te'gomònnune ma t'ajo nerò pu vloà o patèra. Sto spitiutto vaddhune to nerò es ena piàtto ce ci mesa vaddhune ena stavrò ma ena demài (mazzètto) misilikò demmèno apànu. Pornò ce vrài e jinèka tu stpitiu rantizzi ma to stavrò ce to' misilikò t'ajo nerò es ole tes àgre tu spitiu. Vaddhune puru, kremmamèno sto' ticho, mia kèccia kèccia buttijèddha ma itto nerò, iu ta sciakùddhia è' sòzzune èrti sto spiti ce pane mapàle kàu stin ghi na polemisune na kòtzune ton "àrgulo sàkro".

 Rizzo Luigi

Impiantistica e Edilizia - Manutenzione

 CISQ

 ICIM

 IONet

Tel. 0832.821801 - Telefax 0832.801602
73020 MARTIGNANO (Le) - Via V. Veneto, 51

E-mail: dittarizzoluigi@libero.it

O Grico teli agapi

■ Giuseppe De Pascalis

apù Martàna

h = aspirata χ, ch = k

kulusà atti' proni

O grico. Pòsse guèrre ehi ghenomèna na sòsi zìsi. M'o stàto, m'in agglisia, ma ta horia plèo' cùchia, m'es guèrre. Poddhès es èsire, ma èhase cini m'i' scòla, èhase cini m'us professùru. Fse stòrie cùndu cìne tis Suntina ce tis Mundànzia "Ta Decatria Horia" stène gomàa.

Mòtti a petàcia nznignàsane na pàne sti' scòla vricane 'a tìho' ambrò: j'i' protini' forà e' sòzane noistì m'ò t'addhon ghèno.

E glòssa-to e' fèla plèo na noistì, macà ma ta isa-to, ma ma ciò pu nò, ciò ifsere. Ciò pu ifsere na meletisi, na gràfsi, na càì us cùntu, ifsere fse stòria, fse Teò, ifsere ticanè. Ce èrcato na se mattèsi. C'esù e' ton isoze noisi.

O grico òli' mia' forà eghiùrise tìhon afsilò, ostàcolo, pahèo vàrimma, mèa lisàri, eghètti ambarrà: aputtù o còsmo contadino, o cosmo ftehò, o cosmo anàfsero, apuci òlo an àddho' còsmo, o còsmo pu s'òddie

t'armata na pàis ambrò, na canonisis afsilò, o còsmo ca s'òcane n'afsisì, na vanzini, na màsi,

Ehi ghèno pu pai lèonta ca o grico hannete jati vastà alia lòja ...

O grico ihe sòsonta vastàfsi lòja to diplò, dèca forè plèo poddhì, lòja plèo pòddhì pìri on italiàno, ma ormài ihe ghattònta icòna tis ftehìa, icòna os anòito, ihe ghattònta lisàri demèno sto pòda, ihe ghattònta plèteco.

En ihe àddho' na càmi na còfsi in ambarrà ce na diavì es tutto' mèro.

Ce iu càmane òli. Ce allòra isoze di i' babèle n'àmbi eces sta spiddia: o ciùri na milisi grico m'in ghinèca-ttu, e màna na milisi 'taliana m'a pedia-ti, ta adèrfia màla ma milisu grica ce ta chèccia italiàna.

Ecòfsane in ambarrà ce en vrèsi tìspo n'us cratèsi i' hera: ecòttane m'ò diavemmèno, ecòttane es rize, ehàn-namo i 'dentità ce en evrèsi tìspo na sisi an dàtilo. Pu stèane e professùri na mas nifsune t'ammàddia, ta mialà, na mas cànnane na noisome to cacò

ca ste ce cànnamo? Ce e politici? En iha na pùne tipiti? E sòzan càmi tipiti? En envlèpane tipoti? E' torùsane mià cultùra copanimmèni, varmèni acàu sta pòja. En idane i glòssa apù ncignasàne, apù piàcane zòi e cultùre tu mediterràneu mbejammèni stes chinide? E' tus caco-fàni na torisune cìttin glòssa milimmèni apò tòssus sèculu, cìttin glòssa pu tàmase studiòsu sacundu o Rohlfs, o Cassoni ce tòssus àddhu, pu diavicane mià' zòi na studièfsu, na meletisune ùtto' fenòmeno, allimonnimmèni ampì es mià cantunàta?

Depòì eddunèttisa. Eddunèttisa òli mòtti o grico eghètti a "business". Ce allòra pòsse nòe eghennisisa! Ole eplènutte o' lemò fse "grecia salentina", fse "area ellenofona", ma fse Glòssa Grica e' cùete lòo ce e' toriete ascio. Passommia pensèi n'armèfsi liu sòrdù es to nòma tu gricu, ma j'in glòssa ìne alie, poddhès alie e' forè pu mèni tipoti.

Ma e glòssa grica e' ghiurèi sòrdù. O grico etèli agapi.

CUCINE **E** AMBIENTI

Calimera (LE) - Via Roma, 55 - tel. 0832 872794 | Lecce - Via 95° Reg.to Fanteria, 59 - tel. 0832 217316

www.geoark.it | info@geoark.it

Pratònta panu sta lisària ‘tti Roka

■ Giovanni Fazzi

apù Martignàna

ch=aspirata χ

Mian emèra, utto kalocèri, evò èstone m’i’ kiatèrammu ‘mbrò sto Nfucaciucci, ce cini tèlese n’i’ paro panu sto kastèddhi. Pratònta sadia sadia mes ta lisària mbropalèa ennè-kamo panu: mes ta chorta ce mes ta kàttia fènatto eci e tichi, ettù mia porta, eci mbrò e ghistèrne j’o sitàri, ce e furme os kàmbaro ka kampòssu chronus ampì guàlane ‘pu kau sto choma.

M’urtane sta’nnu e kunti pu o pap-pomu m’ole motti evò imone pedài: mu mili a’ttus Turku pu irtane sto Terentò ce sfàtsane tossu kristianù; ce irtane puru sti’ Roka ce piàkane o kastèddhi ce kàmane na fii olo o jeno pu èzie eci.

Mu fènato ka tòrone ta stèata ce es ciofàle kommène os Martiro pu o Don Grazio (difrisko n’ai) mas èkanne na dume passo forà pu piàmo n’o’ vrikome sto Terentò.

M’urte sta’nnu o kunto, pu m’ole e malimmu, ti Regina Isabella pu este eci sto kastèddhi ti Roka; ce ta prakalim-mata pu o jeno ‘pu Kalimera ele j’i’ Maddonna. Ce pratònta èditta is kiatèrammu to choma mavrimèno a’tti lumèra, gomào ‘tse graste klammène; ce ta krotèddhia, rokanimmèna a’tto cerò, pu mia forà isane tichi ce porte ma ka simmeri stèune kremammèna panu sti’ tálassa ce fènate ka mènune manechò na skrufulètsune kau.

Ttàsamo panu sti’ Balconata ce, motti emì kanonùsamo i’ Posia, iche ena turista pu èrkato a’ttin ALTA ITALIA ce ma mia’ cartina isele na masi pu vriskete o “Castello di Roca Vecchia” ce “la Poesia con le iscrizioni antiche”.

St’attìa vasta mia’ cuffia na kusi es partite, ce o vrai iche na pai es Melpignana na di o “Concerto finale della Notte della Taranta”.

Mia kannèddha ‘ncignase na m’ombi sti’ ciofàli, ma èstone lio frastornào: icha na valo skupò pu èvaddha ta pòddia na mì pèsome kau, ce e kiatèramu sa trònuła me rota ‘tse otikanè. Ma e kannèddha jùrise idea dopu ida ena mea lisàri, tripimèno ce mbropalèo, ka sadia sadia, apù panu skrufuletse kau ce èpese mes ti’ talassa!

E idea ìone na peliso puru evò ena

lisarài, kecci kecci: makà mes ti’ tálassa, makà na kataliso us tichu palèu tu kastèddhi; ma es ena lakko, es ena lakko mea ka ‘e’siete mai.

Pleo ene o lakko?

O lakko ene ka sti’ Roka, sto PARCO ARCHEOLOGICO, echi kampòssu chronu ka ‘e’ kànnune pleo tipo: e’ polemùne pleo panu sto kastèddhi, ndè ste MURA MESSAPICHE; itte lie kàmbare ka ichane tsehòsonta chronus ampì arte gomòstisa ole chorta ce kàttia.

Sti’ Posia vrikane gràmmata mbropalèa ka chijàde chronus ampì jeno, pu èttaze apùs ola ta merèi ce apùs ole tes tálasse, ègratse na prakalìsi o teòttu: arte stei otikanè abbandunào ce echi manechò palumbu ce kropo ce vromi toso ka ‘e’ sozi manku nfaccetti.

E Torre fènate ka meni manechò na pesi ec’es ti’ tálassa, ce passo chronu ka diaènni èchi ena merèo ti scogliera pu petti kau.

Sti Roka, es olu tu cerù, e’ stammèna panta jeno: Messapi, Greci, Romani, Spagnoli. Poddhà pràmata mbropalèa ankòra sòzune tsehòsi ‘pu kau sto choma ce ‘pu kau sta chorta.

Ce o lisarài pleo ene?

O lisarài ene tuo: o Istituto Carpitella, e Provincia, e Unione dei Comuni, pu nomèni kànnune i “Notte della Taranta”, jà itti’ mali manifestaziùna sianònnune jeno apus ola ta merèi, ce vriskune sordu, poddhù sordu. Dòkane sordu sti U.S. LECCE na kami o campionato tse SERIE B. Kalà kàmane: o Lecce pai votònta es oli tin Italia ce panu sti maglietta, m’i tarànta, pai pèrnonta olo to Salento.

Evò isela na rotiso ena prama: cini pu kànnune i “Notte della Taranta” en sòzune jetti SPONSOR j’o PARCO ARCHEOLOGICO ti Roka? En sòzune, nomèni m’in Università o ma addhe Istituziùne, kami ena “progetto” na stiàsune i’ Torre, o na tsehòsune olo to Kastèddhi, o na ncignàsune mapàle na polemìsune sti Posia, ce na VALUNE US SORDU PU NDI AZUTTE?

Pleo diaènni o cerò pleo alia krotèddhia mènune a’tti Roka Palèa.

E Taranta sozi kami na sisti itto lakko ka addhi ‘e’ fitèutte na sisune?

Mia libreria e’ Martana

Chereomèsta na sas dòkome i’ noa ka ànitse e’ Martàna mia libreria pu kui Libreria Atahualpa, ena mea kalò ji’ kultùra atta choria grika.

“Su kanno o kòllivo”

■ Paolo Di Mitri

apù Kalimèra

ch=aspirata χ

“Su kanno o kòllivo!” fònazze kam-mia mana appu en isozze pleo, ka kanè pedì is èkanne na dannetti e tsi-chi. Alii èchune stannù ti erkato sto pi o Kòllivo. Es Martana e pleo palei lèune ka ìone kanè tsumì. Mia jìneka m'upe ka kànnane itto kòllivo ste mere os pesammeno. Sti palea Grecia iche ena tsumì ka o lèane Kolliro,; ìone tsumì ka en iche prozimi: ion' tundo ce plommeno.

Kànnane itto tsumì j'ì chari tu teù Apollo.

O rudi ene o milo is zoì ce u tanàtu. Ione e rudea o argulo ka este sto Paraiso: o argulo a' tto kalò ce a' tto kakò. O argulo ka se kanni na jani o na pesàni.

Kokka tse rudi 'doke o Ade is Proserpina!

O Ade en ìsele pleo na stasì manchòttu mes olu us pesammènu, ce ena pornò irte mes ti ghi ce ide i Proserpina ka èpezze mes to chorto, mes to sitàri ce mes te paparine. In èbbie ce fèonta in epìre ma cino kau ston addho kosmo, ecì pu pirtane oli e pesammeni. Ma appu e manatti Demetra on èmase, triketti m'on aderfoti Ade, ka in ìsele mapàle ma cini. Ma tispo sozi jurìsi a' tton addho kosmo. E Demetra ekle ce ìbbie votònta n'in vriki, ce j'ò pono, en èkanne na jennisì pleo kanè chorto, canè fiuro ce kanè prama tse fai. Passo korafi fenato ka ecle m'itti techi.

E Demetra ivrike lio reggetto mane-

chò appu efe lio chorto paparina. O Zeus ka faristi na fiki olo to jeno pu tea na stasì nisticò, ce Is ipe is aderfittu Demetra ka e kiaterati in iche o Ade. An ìtele in isoze piai na stasì panu sti ghi manechò ja etse minu passo chrono. Ti èkame o Ade? èmbietse i Proserpina sti manati, ma proi is doke na fai ena o puru etse kokka rudi, jatì is pu stei kau ston Ade, an fai itto rudi en sozi pleo zisi panu sti ghi. E rudea ene o argulo ti zoì ce tu tanàtu, a' tto kalò ce a' tto kakò.

Ce iu e Proserpina sozi stasì manchò etse minu mes tu iu ce e manati j'ì chara kanni na jennisì olo o kalò, n'aggiu olo to lustro ce o kama, depoi appu ttazzi o cerò ka è nna pai na stasì ja etse minu addhu mapale mus pesammeno, e arguli chànnune ta fiddha ce fènutte sa pesammeni (kundu kànnune e rudea ce o ampeli). Nittun ta rudia panu sti rudea ce fènutte a kokka rodinà ce e Proserpina en sozi kami demenu na pai kau ston Ade, o kosmo tu tanàtu.

Jà tuo vaddhane a kokka tse rudi panu sto Kòllivo tse sitàri. E pesammeni m'us pesammeno ce e ii m'us iu. Ja tuo puru forsi ka passon cipo iche mia rudea mpi sto ticho, ecì pu e pesammeni piàne na milisun m'us iu.

O Carducci iche mia rudea mpi sto cipotu, ecì ka o peditu jela ce èpezze proppi na pesàni tris chonò

Appu pesiniske kanèna, doppu mia

addomata, stin acìsia e dikitu pèrnane o kòllivo gomaococca rudi ce karidi ce o patera, mes ti lutria, ta vloa ce ta merazzane ma olu cinu ka ichan kùsonta i lutria u pesammeno.

Iu kànnane e Bizantini, iu kànnune e Ortodossi, iu kànnune e Bisceglie mbròs ti Bari (eci o fonàzzune colvo) kànnune iu sti Sicilia, sti Kalabria ce sti Basilicata ce puru sto Friuli. Ce emì den kànnome tipo pleo? Emì kànnome i KUDDHURA appu tazzi o Paska. E kuddhura ene o kòllivo, pisteo, ka a pedacia pane cherumeni n'ì fane mes ta koraffia. E pesammèni, lèune, ka stin emèra tu Novembriu, èrkutte na fane i nitta sto spitimma (o Pascoli ègratse “La tovaglia” na pi itto prama), ce jà regalo finnune glicea jà pedacia, kundu kànnune sti Modica, Sicilia, ka a pedacia trone glikà ka mmiàzzune a stèata os pesammèno ce a fonàzzune “ossi de morti” na dèsume o zisi m'ò pesàni. Sti Sicilia fonàzzune o kòllivo kuddhura, ma en ene liceo, ene tsumì. E palei Greci o kòllivo o fonàzzunekolliro.

Ti mas di o patèra appu pame na cinnonissime? Tsumì. Kòllivo jatì ene o Cristò ka pèsane..

Panu sto kosmo passo zoì jelà, klei ce pesèni, depoi mapale jenniete ce jelà rospu mapale en klatzi ce e' pesàni. Kundu passo chrono kanni e rudea, o argulo tu zisi ce tu pesàni.

NATURA & BENESSERE

LABORATORI RICERCA E Sviluppo
SOLUZIONI NATURALI

MARTANO (LE)
WWW.BENESSERENATURA.COM

Javènnonta apù Karpignàna

■ Carmine Greco

apù Sternatìa

ch=aspirata χ

I Grecia Salentina èchi tes rize—ti son Impèro Bizantino, ce nèma me tin glòssa-tu. Poddè isane i relaziùne m’o Bisanzio, atsikkònnonta a’to’ periodo tu Medioèvo. Sin Grecia èchome kappòsses kripte ce aklisie (A’ Stèfano is Sulitu, As Petro ce A’ Sebastiano si’ Chora, ce kappòsses adde).

Puru Karpignàna èchi kripte. I plèò annorimmèni ene cini tis Àja Christina, pu rappresentèi to paradigma tis pittùra apànu so litàri, sin Italia apù katu, jati echi affrèsku pu andevènnone proti piri to 959 d. Ch..

I professoressa Marina Falla Castelfranchi lèi ka tes ikòne a’ti kripta tis Àja Christina is Karpignana ine i plon òrie apu ’ttù is emà, jati ine i plo’ palèe ce pùru jati èchone na’ progràmma ikonogràfiko pu ammiàzi poddi me cino tis Àja Sofia si’ Kostantinòpoli.

Ittù vriskome gràmματα grika palèa, pu èchi studiàta o annorimmèno paleògrafo ce epigrafista André Jacob a’tin Università apù Rieti.

I liturgia pu celebrèato si’ kripta, atsikkònnonta a’ to IX sara to XIII sèkulo, tin istùdietse o vèskovo M. Berger, a’ ti’ Bibliotèka Apostòlika Vaticana.

I Àja Christina, ja tes ikòne pu kratènni (poddi annorimmèni ene cini tu Christù Pantokràtor, tu pittùri Teofilàtto ce cine tu Eustazio), ène na’ paradigma ja òle tes adde a’tin Grecia.

Ma sòzome pi ka Karpignàna isane poddi mea ce annorimmèno sa palèa chrogna, puru jati ici ivriskete mia nekròpoli so koràfi “As Jorgi”, pù vriskane egghe manechà stèata, ma pùru sordu ce krusàfia a’tin èpoka bizantina, ka simmeri vriskotte so’ musèo

“S. Castromediano” apù Luppìu.

Na sòzone sarvètsi to’sito, tota, ‘nghisane na anapotiasone ti’ strata. I nekròpoli ène to paradigma ka i stòria tu Karpignàna iche ton apogèò angìro so X sèkulo, satte iche i domi-naziùna bizantina.

Is Karpignana, kundu s’adda paisia a’tin Grecia, èchome puru addu monumèntu, atse adde èkupe: dio menhir “Grassi” ce “Stavrotomèa” (me ònoma Griko = Stavro to mea), pu ine megaliti kundu cini pu vriskome i’ Tsuddìnu (menhir “Stazione” ce “S. Anna”) ce is Melpignàna (menhir “Minònna”, “Kandelora” ce “Lama”)

Is Karpignàna èchome pùru spitia aristokràtika pu ammiàzone poddi me cina apù Martàna, jati kappòssi màstori isane i stessi.

Ma ta palàtia tu Karpignana en ammiàzone manechà me cina apù Martàna. O palàti tos dùko Ghezzi to sòzome torìsi orio sekùndu o palàti tos markèso Granafèi si’ Chora (Sternatia). Oli ce dio a’tin èpoka tu 1700, ine spitia atse famije aristokràtike, ce vriskotte amèsa so’ centro stòriko, me makrèe porte pu èchone apànu tin arme a’ti’ famija.

Ce sia is Karpignàna, sia si’ Xora, vriskome mia omònima via Giudèka, ònoma pu mas lei ka is tutte strate abitàno, mia’ forà, Abbrèi.

Is Karpignàna, kundu si’ Chora, sòzome vriki spitia me tin avlèdda, fenèstre a’to’ Chijepentakòssie, korniciùnu ce mignànu. Na pume tin alitia tuso paisi echi pròpria ti’ tsichi grika: pratònta amèsa si’ via Aj’ Andrèa, opuramente via Paska, ene to stesso ka isù pratì si’ via Arkùdi o via Tafùri is Sulitu, o si’ via Foggiàri is Melpignàna, Platèa o Kandelòra si’ Chora.

Jati in’ oli kalimeriti o kalocèri sti Roka Palèa

■ Enza Guido

apù Kalimèra

ch=aspirata χ

Dopu e Turki sto chije tessaresakosce quattru vinti (1480) piakane o Terentò, puru e Roka èpese.

Poddhù seculu prima n’arti o Kristòione chora tus Messapi (mas to leune a lisaria ce e tichi palei ka in vrikomena). Dopu, iurise ena topo sikuro jus piratu, ce jà tuo o mperaturi Karlo V ordinetze i distrutziunati, ka èkame o guvernaturi a to “Choma tu Terentò” Ferrante Goffredo sto chije pentakosce saranta tèssara (1544).

Jà tuo o jeno a tti Roka pirte sti chora a tti Roka Nea, ka vriskete lio pleo larga a tti talassa.

E Roka Nea ione janomeni pu se mia porta n’ambi, alia spitia, diu strae, mia mesi, mia turri-palà, mia kappeddha.

Sto sekulo dekannea (diu sekulin ampi) akatò pettinta kristiani fikane Roka Nea ji malaria, ce pirtane e Vernula, Melendugnu, sto Vrani, ce stin Kalimera.

Dopu i sekunda guerra mondiale e kalimeriti jurisane sti Roka Palea ce kamane ta spitia na diaùne o kaloceri sti talassa m’oli ti famijato.

Artena, sto choma ti Roka echi manechò spitia u jenu a tin Kalimera.

Puru an Brizio (iu ma lei e storia tu) ma mia varka, kumpagnetze sto chomamma o Kordulo, ena surdao, ka vriskato sti Francia, ce dopu on èfike, o rotise mi norizzato pu este. Ma pu on isoze pari? Sti Roka, eci pu ziane e dikitu.

Pu quai chartìa palea tzèrome ka sti kappeddha ti Madonna tti Roka, iche ena artari u an Brizio, ka fiane sto chije ennakosce endeka (1911).

E Kalimeriti, sti Roka ka toso agapune, kamane tosse konke jà ta pedacia na sosune kami o bagno dopu e talassa ene atzili. A nomata a ttus topu, mas to rikordeune: Konka u Paskariellu, ji donna Pavlina, u Reale, skala u Metzumilione, o kanali u Mita.

E Kalimeriti agapune poddhi i talassa ti Roka ce jà tuo sto kaloceri pane oli eci.

Ce puru o an Brizio, ka kumpagnetze o Kordulo, gapà i talassa azzurra, limpidi ce orria ti Roka dikimma.

O argalio (to nnèsi ce to fànima)

ch=aspirata χ

Theonia Diakidis

apù Boston

Sta mbropalèa chrògna manechà e jinèke polemùsane st'argalio ce use akùne sòzune toristì àrtena sta musèi pànu st'anghìa ti'palèa Grecia ce ti' Ròmi. E'citto cerò fènanè ma èna argalio kremammèno sto' tìcho ma varèa lisària kàu, pu kratènnane 'u' mitu tartèu. Ce artèe stèane pùru e jinèke satti fènanè. Evò nnòrisa manechà t'argalio ti'màna màli-mu pu ìone sakùndu cino o' jinekò' atti Grecia Salentìna, liu chrònus ampì.

Sàtti evò ìmona kèccia ce ìbbio' na vrìko ti' màna màli, sto spiti-tti, stì màli kàmbara ìche t'argalio pu is ìche dòkonta e màna-ti, kamomèno tze tzilo atti'karidèa. Ecisimà ìche in anèmi ce eces'ena kofinàci ta kannulàcia ma ta nnèmata ts' ola ta kulùrria. Mòtti e màli-mu epolèma t'argalio, evò etàmaza na torìso pos ecìni pàtize ta potrikà ce svèrta svèrta pèjanne i' saitta na fàni to spàrgano tze maddhìn àspro ma tosse akùne kulùrae. Ecìni ìone kalì mèschia ce nnòrize poddhì kalà itti' tènni; poddhè jinèke en etzèrane na kàmune pràmata ius òrria kùndu cini. Tàppu en èfene, evàsta pànta tin alekài (ròkka) ce t'aràtti sti' chèra ce ènnese pùru mòtti epràti. Dòppu jètti plèon anziàna, mian emèra mu kùntetze ti ecìni èfene àpoti ìone kiaterèddha 14 chrònò, ce m'ùpe pùru traùddia pu kantàli sàtti polèma t'argalio.

“Pannì efèno st' argalio
m'o nnèma atto aràtti
jati ècho agàpi sti' tsenia
ce ste mèno n'arti”

To nnèsi ce to fani pai ampì chijàde' sèkulu ce poddhì christianì gràtzane ja utti' tenni. O Omero kuntèi atta lettà matatzotà ndimata to' jinekò ce cina tze maddhì' j'us àntrepu, atti' Penèlope, jinèka 'u Odissèu (Ulisse), pu èfene tin emèra ce tzèfene ti'nitta, katalònta to pannì, jati èmene n'arti ampì o àndra-tti.

E màli-mu èfane puru poddhà atta pricia ti' màna-mmu : plaùnu rikamàta m'e' rondinèddhe ce ròda, cupèrte, buttita ce spàre j'i' tàvvlà. Itta pràmata

m'òdike e màna-mu mòtti etàrassa na pào na stasò 's ènan addho pàisi, làrga attìn ìsula dikimma. “Pàreta kiaterèddha-mu” m'ùpe. “jati tùtta pràmata en jènutte pleo' simmeri ce esù ìse e manachi kiàtera pu evò ècho”.

Fènutte òrria! Soggèste pu j'us àddhu e' felùne makà, ma evò chereòme na ta torìso jati mu èrkutte st'annù e diu plèo agapimène jinèke, pu mu pesànane liu chrònu ampì. Arte ta pràmata-to evò ta filàssu sàppu ìne chrusàfi; gapò plèo poddhì cina kamomèna st'argalio atti màna màli. Pensèo: ti pràmata polèmise e màli-mu! Pòssu chrònu tèlise na nnèsi to maddhìn attà pròata, na kàmi to nnèma...Ce citto lettò vambài, trua, pu èrkato stiammeno ston argalio pa s' anti depoi jenomèno a'ttu' mitu ce t'attèni, na fàni st'argalio utta pràmata!

E màli-mu ìone mia jinèka leftèddha, pu ìbbie pànta ndimèni ma ta rùcha ta màvra, sa' te'màne màle Salentìne tze mia forà. Imesta stèssu jèno, imesta!. E traditziùne ti' Salentìna mmiàzune cine atto' dikò-mmu tòpo: Rodi ston Egèò. T'ògratze pùru sto libro-ttu o Dimitrio Lambikis, giornalista attin Ellàda, pu irte proni forà stin Grecia Salentìna sto 1931. Ione poddhì cherùmeno; dèje manechò jati etòrise ta òrria pàisia, ta koràffia ma ta tzilà palèa poràddia; e' jetonie, (ka 'u mpliketse na di sia pu isane e isule atto Dodecanèso), ma pùru j'in filia tu jènu Grecia Salentìna. Egratze j'in glòssa grika ce, satti 'in iggue n'i' milisune, tu dammiàzane t'ammàddia. Mas ìpe atte'màne màle pu effruntetze m'i' ròkka ce aràtti sti' chèra, ce ja ta òrria koràssia, iu to traùdi mas lèi:

“Ta koràssia pu- - - - èun me sàfta pa' kalò sto sfondilì vastùn krìno, vastùn rosa sto lemò èchun màvra ta maddhia san u kràulu ta terrà ce èchun mia kanonisia pu su guènu ta miàla”

Domenicano Tondi

Ta koràssia kaimmèna oli tin emèra mbro st'argalio fènanè ja ta pricia-to ce ta pannia pinta na kàmune ta fustiànus-to. Iu lèi àddho lò:“o rikàmimma dii chàri, 'o nnèsi ène san pratimma, ma st'argalio ìse dùla. Ce iu e namuràì rungulèane mòtti en efruntèane tes agapimène-tto:

« E agàpi-mu pu pànta fèni
En'effaccète mài sto limbitàri,
Pu n'is clastùne e càsce ce t'afèni
Ce,atta mèsa mèsa, puru to tilàri ! »

O argalio ìone ndiastikò es pàsso spiti rispu liu chrònu ampì, ce e zoi o' jinekò' ìone stemèni òli èna fènimma. Poddhì kùnti ìne grammèni j'ò fàni pu kànnane dèje manechà e jinèke ma pùru ce Teè. O Ovidio atti Romi ègratze ja èna koràsi pu iggue Aràchni, pu ìone annorimmèni j'i'tènni-tti . Oli pistèane pu e Teà Athina (Minerva), patrùna atto fàni tin èmase na fàni.

O jèno èrkato pu tòpu làrgu na torisi ta òrria pannia pinta tis Aràchni, però ecìni t'aditte ma orgòglio, ce èle pu isane plèo' kalà pi' cina tis Athina. Mòtti to ikuse e Teà, endisi san mia anziàna na mi'nnoristì, ce pirte nà vrìki tin Aràchni n'i'dòki kanèna konsìjo. Is ìpe: «na min ìse tòsson orgojòsa ti ius offendèi ti' Teal».

E Aràchni jèlase, jati en ìche kammia' nòisi, ce ìpe pleo poddhà lòja straa. E Athina efàni (apparire) ce, ma èna lòo, tin èkame na jetti tarànta (aràchni) ce na fàni pànta. E aràchni, àrte ène ìsi tarànta pu fènonata, fènonata, chorèi ce pu dakkànni to jèno na chorètzi ti' pizzica tarantella ma cini. Jà tùo, e màli-mu èfinne èna kècci, kècci tòpo pànu sto pannì, ce en espicenne mài o pannì-tti fanomèno, ja na dòki rispetto stin plèo kalì tessitùra, Athina, e Teà atto fàni.

Grico Derentinò ce Grico Calavrò: O ajo zze zzilo

O ajo zze zzilo

Enam mavro christianuci t'èsteke se 'nan gattoji me zzidhu ce còride iche methetu 'nam magnon ajo zze zzilo ce catha vradia ton eparacale ce to 'leje: "camemu na plusàno o armèno na mi pethano ti ppina ca 'gò s'asto pòssa ceria ècho!" Me olo tuto, mavromeno ito ce pleo mavromeno èmine. Mia vvradia ti 'en dò perre o iplo ja tim bina, ejerti an do crevatti, ton èpiaie an da pòdia ce ton etàvrie me tin gefali sto tichio: i cefali escisti c'eggù-kissa sto mali tossa dinèria chrisafi t'ejomosti olo to spiti. Chronda otu, èpiaie ce tu'pe: "cefali cùfalo, me to calò 'en icunne! esù ta pràmata ta canni ambròs apìssu!"

apù "La «Glossa» di Bova",
Giovanni Andrea Grupi

O àjo fse fsilo

Ena' màvro cristianùddhi pu istiche acàu es èna catò ma fsiddhu ce còriche ihe ma ciò 'a mèa àjo fse fsilo ce càì vrài o' pracàli ce t'òle: "càme-mu na plusiàno o armènu na mi pesàno fse pìna ca evò su nàtto pòssa ceria èho!". Ma òlo tùo, ftehò ione ce ftehò èmine. Ena vrài ti e' ton èperne ipuno j'i' pìna, eghièrti atto crovatti, ton èbbiche atta pòja ce ton èrifse m'i' cìofàli sto tiho: e cìofàli escisti ce guicane apù cèssu tòssu' sòrdù crusàfi ti egomòsi òlo to spiti. Hron dò iù, èbbiche ce t'ùpe: cìofàli cùfia, m'o calò en iggue! Esù ta pràmata ta cànni anopocàu (ambrosampì).

Met. Giuseppe De Pascalis (Martano)

"Il sacco di Otranto" sto Griko

E *letteratura* grika plùssiane ats'addhi mia' fatia p'òkame o Carmine Greco apù Sternatia, pu metàfrase tin òpera i' Rina Durante "Il sacco di Otranto". Vrìskete i' metàfrasi sto sito:
http://digilander.libero.it/mirkadgl6/il_saccheggio_di_Otranto/

CAPASA®
AZIENDA AGRICOLA

**FORMAGGI
PRODOTTI TIPICI
PRODUZIONE PROPRIA**

Contrada Capasa - Martano - tel. 331.8312336

PAVIMENTI
S.N.C.

CALIMERA
Tel. 0832.873545
Fax 0832.876161

e-mail: guidopavimenti@libero.it
www.guidopavimenti.com

Ta fiddha ti' kkardia

Apù ena kùnto medievàle...

Esfàtzane ton àndratti ce to pedài-tti i nèmici stin guèrra.

E jinèka kàu attin immagine ti'cerva tzemoloà to' pono-ti ston ijo, to' ciùri ti'charà.

E CERVA CE O IJO....

Skotinè màvre nitte ce nitte ma fengària
Ce ta pornà ma drosia rispu o ijo nnènni
Sto dàsò e cervi trèchune simà sta cerbiàtta

Mia cerva sìrni manechì pu ene lipimèni
Satia satia prati ston àscio pai ce plònni
Pinni to pastriko nerò smimèno ma ta dàmnia

O ijo pu att'atzilà torì, ti'fnàzzi ce lèi...
Ti' èchi esù cerva-mu pu manachì-su stèi?
Ce e' pài na pìi m'us àddhu, na fài ce na trètzi?

"Ije-mu, arte esù pu me rotà, evò su rispondèò:
Poddhà chrògna stàsi senza n'àcho pedài
Appù poddhì cerò, èkama ena cervài!

O vizzasa, t'anàstisa, t'òkama dio chronò
Ma o cacciaturì m'ò 'ffrùntetze ce èpìke ena vrài
Ce èsire ce t'òsfatze ce mu t'òfike tzichrò".

Katàra se sèna àntrepe pu èkame ti' kaccia!
Katàra na s'òrti esèna ce s'òla ta kalà-su!
Pu m'èkame diu forès orfani atto pedài ce atton
àndra....

Theonia Diakidis

Apu ena kùnto medievale ti' mali-mu...

Motti en echi to filì....

--"Chijia fiorini* na dòkete, chijia palèa 'kosàrria*
na pan'na fèrun o'mèdeko sarànta paddhikària."

T'ampària kaddhikèune, sa'petanà puddhia
Pan' vriskonta o' mèdeko es òla ta chorìa.

Imisinitta ìone ros' ettàssane sti' chòra
ce vrikane o'mèdeko pornò ste' tris' òra.

--"Messère, pàre te'medicine-ssu st'adinato pu mènì
prèsta, pu o paddhikàri, t'òrrio, stei 'ci pu ste pesèni..."

Nomèni oli trèchane ma ta lafrà ampària
Ce stin avli o pìrane ola ta paddhikària.

--"Messère-mu, tarda èttase' plèon ìone t'ampòdimma-ssu?
Rungùletze o adinato apù ti' kambarà-ttu.

--"Pistèi ti evò e'su ekkùtonna, to polemimma-ssu?
Ti' chera t'òbbie o mèdeko, kontròlletze 'o sòma
ce ipe tu adinato: "ennà pensètzo ankòra...!"

--Pedài-mu, tuo p'òchis esù, en ene adinamìa
ene e agàpi màli, pu 'sù èchi sti' kardìa,

Fùnde ìne i rize-tti! Chiru soggèste pài!
Evò, pedài-mu, ...e'se sòzo jàni!

Echo àddho polènimma ce nghìzzi na taràsso
na pào larga 's en' adinato na to' 'stiàsò".

Tàrasse o mèdeko ce o èmase o koràsi
ce prakàlise tin mana-tti jati itele n'ò ttàsi.

--"Màna dòke mu 'o permèssò-su na pào sti' funtana
na fèro lio tzichrò nerò na to piome antàma...

--"Su dio to permèssò-mu o stannì na gomòsi,
presta jùrison ampì, mi pai na tzemeròsi!"

O koràsi ètreche ce mes to dàso mbike
akkùmbise akàu 's enan àrgulo ce mes ta dàmnia ipe:

--"Oh! anghèra-mu pu estèi tzilì, katèa mes'ti' stràa
ce pèmmu ankòra an ezii, ecìno'pu m'agàpa?..."

Fonì ecìni ikuse attò lemò 'u arkangèlu:
--"An esù, ìche agapisonta ce pista na ton èchi
san to' ricciolo misilikòì ènghizze na to' kratèsi.."

--"Umme, en' alissia ti evò ipa àscima, prikà lòjia
ce arte m'esciopàzune dàmnia ce morolòja."

Edrame, pìrte sto spiti-ttu, ton ìvrike sto gratti
on ènghise, ce'ò filise ce'on ekame na jàni!

--"Ah! des ettù! 'u diàvolu pedài, a guàita pu mattènni!!
mòtti en echi to filì, na mìnì na pesàni!!!!

THEONIA

THEONIA

Fluria=florini=sordi apù Firenze atto 1252

Ekossaria=(20) grossi d'argento=sordi apù venezia 1282

Fundi=fondo, Pìsta=fiducia.

I Thessaloniki - 'Na topo ames' to itté cè to avri

ch=aspirata χ

■ Carlo Guarini

apù Kōriàna

Feto écamà 'na prama pu ítela na camo apú poddhì' ceró. A' tes 28 Flearíu sara tes 11 Teru 2007 écamà na' viaggio pu me pire larga apu' ttu stin acra tu Egèu, sto Salonico, citáti a' tin Grecia, ojpuru Thessaloniki sacundu ti lene i Greci, ipú pirta ja masímata tse glossa neogreca. Ius éstiasa tin valigia cè ta chartía mu, to vráí ébica ton aéreo a' ton aeroporto apú Brindisi, cè vrésimo ícì sti' mia cè trianta ti' nitta, mes' ta nerá cè ti tsichra tu scimoníu. 'Isonè 'nan esperienza ória cè mali ja mena, c' annórisa poddhín ghenò, prámata cè topu cinúrghiu, c' itelo arte na sas cuntetso cammían impressiúna pu m' ócame citto paísi, cè na sas presentetso tuttín cità.

I Thessaloniki (Θεσσαλονίκη), me tus 800chijáe christianú pu vastà, ene i secunda citáti a' tin Grecia, c' ene to centro económico cè culturale ats' oli tin apanu mira tu paísi, tin Macedonía. I Thessaloniki jennísi sto chrono 315 a.C. a' ti chera tu Cassandru, o Ría tos Macedono, pu tis édoke to noma tis ghineca-tu: Thessalonike. To chrono 168 a.C. i Macédoni chánnune tin guerra me tus Romanu, cè depói, sto 146 a.C., to choma-to jénete mira a' ton Impero Romano cè capitale a' tin provincia romana Macedonia. I Thessaloniki vriskete simá stin Via Egnazia (Οδός Εγνατία), strata p' óperne a' ti Romi sa' storicó centro tu Imperu, c' ípie stin Costantinópoli oj Nea Romi, i capitale tu Bizantiu, o Impero Romano d'Oriente. To 50 d.C. o Apóstolo Pavlos anazítise ti' cità, c' áfike

íci ti secunda comunità cristiana tis Europa. A' tin período tos Romano échune minoména poddhá mnimía cunda to Palati tu Vasiléa, to Ippodrómio, to Mausoléo tu Galeriu oj «Rotonda» pu ísone tempio pagano, poi inglisía christianí, dopu moschea cè símmeri matapale inglisía cè muséo, o Arco tu Galériu, to Pantheon cè to Forum, cè sto 322 d.C. ísone o Costantinos o Mea pu chárise sti Thessaloniki 'na cinúrghio li-

Kemal Atatürk, o ciuri tis cinúrghia Turkía cè pronó presidento turco, jennísi 'ci. Motte i citáti siánose m'in Grecia to 1912, íci izúsane 132.000 christianí, schorimmeni is 65.000 Abbréi, 35.000 Grèci cè 30.000 Turki oj Mussulmani. Dopu tin Guerra Greco-Turca, to 1922, addhássane addhì' mia' forá ta prámata, c' agguálane tus Turcu cè tus Abbréu, c' írtane poddhí Greci prófughi a' ti Mikrá Asía (Asia Minor). Iche

Platéa Aristotélu

mani.

Stin época tu Bizántiu pu culúsise, i cità ísone i secundi atse simasía dopu tin capitale tu Imperu, tin Costantinópoli. To 1430 i cità, dopu ka i Turki íchane stasónta dio minu akáu ta tichi-ti, épese sta cheria tos Ottomano, ipú émine ros to 1912. O

tossi mali attechía ca ti léane «i Protévoussa ton Prosfígon (la Capitale dei Profughi)» cè «Ftochomána (i mána tos attochó)». 'Ncora, to 1917 olo to centro a' ti cità ikái is ena méa incéndio, cè motte atsanattísane ta spítia camena pu ísone ola camoména sto stile orientale, o francese Ernest Hebrard p' ócame to pro-

a.r. marmi
srl

73021 calimera (le)
0832 873393 – 335 5221 1096
ar.marmi@alice.it

deposito via volta

ceramiche
arredo bagno
pavimenti investimenti caminetti
pietraferica quarzi e resine porfidi

esposizione via roma, 182

Enoteca Bacchus

di Salvatore Palano & C.

Vini ed olio al dettaglio delle migliori qualità
Vini pregiati salentini e nazionali

Via Persia, sn Cell. 3939088102 - 3334628521
73025 MARTANO (Le) P. IVA 03668050754

I Thessaloniki - 'Na topo ames' to itté cè to avri

getto, to écame olo is stile occidentale. 'Ius i citáti áddhase ti faccia-ti.

Símmeri, a' tta storicá meréi tis citáti meni to paléo Bazar, pu prita íone i agorá oj o mercáo turko. Ta Ladádika, pu ine to meréo ipú pulúane t' alái, cè ipú símmeri aníune i ristoranti cè i discoteke alla moda, c' ipú pane na chorétsune cè na pratísune ta pedía to Samba vrái. Atse prita ménune poddhés inglisíe, tris moschée turke, to Hamam (bagno turco) cè «o Lefkos Pírgos (la Torre Bianca)». 'Oria ine ta anu meréi cunda o Aghios Pavlos, me ta caraterística spítia cè stenná, me tes puteke cè tes taverneddhe ipú to vrái sozi pái na fái ja olíus sordu. Echi puru campossa muséa cunda cino bizantino cè to macedonico, c' echi dio Universitáte me studenti p' ôrcutte ats' olo ton cosmo na studiétsune.

Olo to centro me ti Rotonda, tin Platéa cè ti strata Aristotélu cè me tin paralía (lungomare), ene gomato ghenò cè zoí oles i mere cè ta vrádia, cè cammia forá e' dísculo na vriki na casísi ja na pinni 'na café. I Thessaloniki ene mia capitale a' tto fái cè.. en

echi vacanza icí, senza na dis taverne cè ristorante apú c' essu. To fái cè to crasí, cè túo e' nna to precisétso, i' poddhí calí panta cè is pucané, c' an echis sordu n' accuddhietsi cè «calí paréa (cumpagnía)» icí sozi diaviki 'nan ório ceró. I Thessaloniki ene 'na topo ipú fènete i storia macréa a' citti mira tis Europa, mia storia pu ene puru i dikí-ma pistéo. I plo' poddhí

christianí, cheréato poddhí motte tus élona ca ime Grico salentinó, cè ca tsero puru to grico dikó-ma. Ene alísio o proverbio pu pinnéa lene i Greci a' tin Grecia motte milune ats' emá: „Stessa faccia stessa razza“. Però i alísia ene, ka ímesta imí, i Griki, i demáta pu denni tin Italiá me tin Grecia cè túo, e' na to cratísune sto' nu calá.

O arco tu Galèriu

Tis ide 'on Dalai Lama?

ch=aspirata χ

■ Francesco Penza

apù Perùgia

O Dalai Lama írte stin Italia na milisi tse filia echi lies emere. Figureomèsta posse fèste tu kàmane o guvèrno ce e Aglisia... Posse? Kam-mia. Kam-mia, jati farístisa Prodi ce o Papa, n'í' piái me cinus o guvèrno atti' Cina.

E'rkutte na strolikètsune atse "relativismo" ce depoi, tappu kantali o gaddho, tispo 'nnorizi tinò. Tispo jùretse udièntsa ce tispo iche n'í' neghètsi. Soggèste ka ja mà demokratsia ce libbertà en èrkutte pleon ambròs t'áddha pràmata. Op-puru soggèste ka ímesta toso kècci ka ènna krivistùme sa' pondikùddhia motti diaènnune i àntrepi.

ASSOCIAZIONE "GRIKA MILUME!"
ASSOCIAZIONE@GRIKAMILUME.COM

mìliso grika! www.grikamilume.com

Omeopatia: terapia pu 'mmiàzi to kakò

ch=aspirata χ
i konsonànte dopu to ' ene makrà

■ Francesco Penza

apù Perùgia

Poddhì christiani simmeri tappu noiutte fiàkki piànnune fàrmaka "omeopàtika".

Ma ti ène tusi "omeopatia"?

Motti stùdietsa na jettò messère, e' m'ùpane tipo ats'utti' terapia "omeopàtika" ce pistèo ka tuo en io' makà kalò' prama jati i messeri enna 'nno-risune ola ta fàrmaka pu puliutte, na fidettùne na dòkune kunsijo cinò p'òrkutte na rotisune.

Iu tèlisa na meletiso quaiti apà 's tuttìn omeopatia.

To pronò prama p'òmasa ene ka en ene makà cinùrria: jennisi pleo pi' 200 chronus ampi, motti en annorizamo manku ti ndiàzatto to jema, e choli, ta mialà.

Toa kanonùsane atto 'pètsu 'on àntrepu ce sonnèane teorie na spieghètsune pos ione p'òrkato to kakò ce pos ione ka èjene.

Ius ena messere germanò, Samuel Hahnemann, sònnetse ka isoze guàli to kakò m'ena fàrmako pu se kanni na noistì fiàkko sekundu kanni to kakò stesso, kulusònta to palèo prencibbio "similia similibus curantur" (to kakò jènete me quaiti pu tu miàzi). Jatùo kui "omeopatia", atto lò griko paleo "homoiòs", apù cì p'òrkete puru o lò dikò-mma "miàzo".

Na kàmome enan esèmpio, a' telisi na jani ena kakò pu ferni ponocéfalo ce tèrmasi, enna vriki kanè prama pu dopu to katapìnni se ferni puru ponocéfalo ce tèrmasi. Depoi, na fab-brikètsi to fàrmako, pianni tutto' prama ce to linnì is poddhì' nerò, jati i omeòpati pistèune ka pleon ene limmèno to fàrmako, pleon afelà. Ma e' kani: n'o stiasti kalò ènna to kutulisi n'u doi to "Lebenskraft" (Dynamis, Forza Vitale), ius ene prònto.

Iu kànnane medicine mia' forà, ce quai toso vriskane puru kanè' fàrmako kalò, sa' to "vaccino". Ma en imasto s'ena paradiso, poddhà pedàcia pesènane, e zoi en ione makrà ce en ìche jalissio remèdio ja to pono ce to kakò.

Simmeri èddhatse kane' prama sto kosmo: èchome to mikroskòpio, ti'

radiologia, ti' biologia molekolàre. Tsèrome ti afelùne òla ta òrgani tu somàtu, tsèrome pose kanni to fai na jetti energia ecèss' emà, ce pose kanni tusi energia na kami na zisome. Tsèrome apùtten èrkutte poddhès adinamie, fermène apù virus, battèria, oppure jennimene apù kanè' prama, kecci o mea, pu klànnete sto sòma-ma o sto mialò-mma.

En etsèrome ola. Ma tsèrome poddhà kèccia pràmata pu fànisa jalissia davèru, st'addho mero to mea Lebenskraft jennisi c'èmine sta mialà tos filòsofo ce tos omeòpato.

Depoi màsamo àddhon ena prama. Na pì ka ena fàrmako afelà e' kani makà o lò cinù pu t'òkame ce manku o fatto ka poddhì kristiani noiutte kàjo dopu to piànnune, jati tsèrome ti dopu di lio nerò anù kriastianù ce u lei ka ene mia medicina, è' fàcelo ka cino noiète kajo sentsa na jani jalissia (cino pu kui "effetto placebo").

Ce ta fàrmaka pu guènnune simmeri fànisa kajo pi' to "placebo". Ekàmene liu stùdiu ja ta fàrmaka omeopàtika na ditsune an ìne kajo pi' to "placebo", ce tui ditsane ka e omeopatia e' kanni tipoti pleo pi' to nerò frisko.

I omeòpati respundèune ka cini pu kàmene tuttu stùdiu in èchune m'in omeopatia, ce lèune ti en ene iu ka sozi chorìsi posson afelà e terapia-to.

Emèna e' mu fènete toso kalì e omeopatia ce quai toso torò ena mea "business" ampìs-ti.

Ma s'ena prama ja mèna i omeòpati èchune digghio. Simmeri i messeri e' kanonùne on àntrepu adinato monò: vriskune to kakò, diune ena fàrmako na jani citto kakò, metrùne ce lèune posse possibilitàes echi o kristianò na jani o na pesàni.

Ma en ene cino pu meni o kristianòs adinato, pu telì puru n'ane kum-mèno atto' messere, ce n'ane kratimmèno san àntrepu ce makà san adinamìa p'ònna jani.

Però na kàmome tuo en afelà na jurisome sti' medicina apù 300 chronus ampi, kani n'armàsime lillìn umanità m'i' scièntsa modèrna.

Maddonna

Tzero, Maddonna, ka se torù' panta, Olis e kristiani, sa kiatereddha: Òria sa rodo, t'ammàddia lustranta, chioni o frontili, sa milo e garzeddha.

Is pleo krusàfia teli na su vali sto sfòndilo, ce fiuru sta maddhia, ce mia kuruna panu sti ciofali, sa korasi ka pai stin aglisia.

Tzechòriso, Maddònnamu, an evò, simmeri ka 's esena ste pensoo, san vekkiareddha telo na se do: pratì sadia ce mo stavrì vareo,

mu di i chera na sosi kratesti. Kammia forà su ferno ena gliceo o ena pramatzi, osso na cheresti, marao sekundu sto cerò paleo.

C'esù mu lei: "O Teò na se vloisi, pedàimmu, kundu p'èkame ma 'mena, ce na su doki panta kalò zisi, na mi se nghisi mai ma kammia pena".

Depoi, Maddonna, guenni stin avvli ce a pedàcia fonazzi mbro 's esena: 'ccena 'ccena a metrà m'ena raddi ce o' merazzi ta skàddia òria frimmèna.

Sappu cina ta tro' celi celi, a kaizzi ola sta gonatasu ambrò: o' mili – su trammassi lio e foni ce otikanèn o' leis atto Kristò.

Salvatore Tommasi

Ta fiddha ti' kkardia

Ehi! Nonna Ntogna !

Ehi! Nonna Ntogna , esù echi stannù
toa p' ibbio fèonta kundu èttazze esù:
s'èrkamo mbrò ste pùnghessu da do
an vriko kanè prama n'io glikò!

An vriko ena siko, ùrma alèa
kanèna skàdi òrrio ce glicèo.
Ce su me fònazze n'arto n'ecirtèa
Na su filiso on àiossu palèo.

Mi chera esù kratenne e Maddonna;
ibbie votònta na su dòku n alài,
na nàtsi e lampa,(rikordese, nonna?)
ces'ti kappèddha pròri na ttàsi o vrài.

Esù èttazze passo misciamèra:
o kalocerì ìone purmistò
kàu sto ijo ka iènato lumèra,
mes to tarrègno àspro ce termò.

Esù iso palèa ce ibbie stràkka
Ce s'emponna pu evò imo petài
Cherùmeni puru ka èste fiacca:
ìche jà mèna o kuturusciài.

Ena kriatùri ìche na torìsi :
vastà t'ammài pu fènete 'n astèri
An isozze, ìche no rotìsi
A teli kanè prama nu to fèri.

Cino e teli sika ce kuccia
è tròi spora o rvittia ttimèna
(an echi àddha, dokettua jà mèna)
'cino gapà ta pramata glicèa .

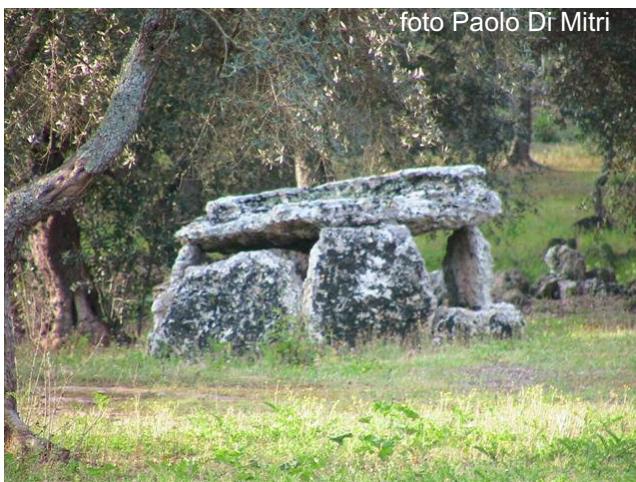
Panu sto chòrto pai trèchonta pànta.
Ce pezzi ma pedàcia kundu 'cino:
panu sti mittedi tse idrota mia ranta,
mo muso rotinò sa' malandrino.

An esù sozzi s'ìpuno nu pài,
kame na su dòki ena fili!
Pèstu ka me nàstise puddhài
Ca e nònnattu 'e tti sozzi faristi.

A cino 'e se norìsi, pèstu ka evò
se gàpisa pu dopp' imone pedài;
ce arte ka mas diàke iso cerò
tse 'mera se agapò, ce passon vrài

Manechò esù, vale stannù ,
na mi milisi kundu mili esù!
Ka 'en e' plèo kundu mia forà:
a tu milisi grìka, è se noà.

Paolo Di mitri.
Calimera, 23/05/2001

Rifisko n'ai

Ndài e orkestra, ce imon' olo chari;
on ijo pèia vampe tse lumèra ;
o choma tselorò io' sa' lisàri:
ione o a Vrizio ettù sti Kalimèra.

Sto spiti e mana màretse t'arnài
ce pasta tsita, ce toso kalò fai.
O saracìniko sti jistèrna atto pornò
narèonta rifriskèato 'es to nerò.

Deka piàttu ìchan vàlonta sti tavla,
ma 'nnea sedie:possì imasto 'mi.
Jelònta evò ipa is nonna Pavla:
"Is mèni, màlimmu: 'su tseri na mu pi?"

"Mètra kalà: es mas mankèi tinò?
Simmeri o tiòssu e na fai ma ma!"
" Ma cino pèsane! S'offie a'to mialò?"
" Dèje, petimmu,kanoscio mes'ti straa!"

Enitse i porta:kanònisa na do.
Ce mes to'lustro a'to ijo i' misciamèra,
me'ste vampe u a' Vriziu,mes'ti lumèra
ena àntrempo m'erkato n'ambrò:
olo stratsào...ka ìone ena techò.

Stiàsane o kàjon'topo j'itto tseno;
ce u dòkane orrià pràmata na fai.
Is ipa:" Nonna, ce o tiòmmu, pu ste' meno?"
" Filiso tuo..., ka dopu fai e'na pai!"

Filisa o tsèno ce cino filise mena;
c'en itsera makà t'ìcha nu pò!
Skosi iso techò,appu famèna;
ènose o asciàtittu ce èbbie lio nerò.

Mas doke i' chera, depò, èffie jelònta!
Ma vasta ena dàmmi ces't'ammài.
Klèan e jinèke a'ti porta kanonònta.
E màlimmu ipe:" Petimmu, kalò n'ai!

Ndalùsan e kampàne stin Kalimèra.
Ce mes ste stràe... vampe tse lumèra.

Paolo Di Mitri, 26 giugno 2007

Sto Xorìo tu ìju

x = aspirata χ

■ Anna Zollino

apù Sulitu

Sulitu.

Xorìo pu oli ennorizume jon òriottu campanàri; afsè tuo alii efsè-rune o cunto.

O jèno apò Sulitu elèi ti Messer Tafuri, ena mea magàri, es mian àscimi nifta, efònase stiàre ce demògna, ce us ècame na ghìrune mìa turre, i pplèo òria ce afsilì, i pplèo ccàddhio pu edòsi es pa cerò. Ma ipe puru cinò ena pprama pod-

dhi mportànto. Ipe ca ìxane n'ò ssì-rune apànu proi na cantalìsi o càddho, sandè è sòzane plèo jiu-rìsi ampì ston anfièrno ce ejènatto lisària jà panta.

Sto fsemeròsi, o campanàri ìone jenomèno, ma tèssara demonàcia estèane es ta tèssara meri atto campanàri ce en essianònnatto na pàne apòde.

Ecantàlise o càddho ce a tèssara màra demonàcia eghiurìsane lisària ce è ssòsane plèo sisti apù 'cipànu. Estène ancora ecipànu na filàssune atto afsilò na pai ti canè calà, sto xorìo tu ìju, os mago ce os magàro.

Punto e vírgola

CARTOLIBRERIA CANCELLERIA
ARTICOLI DA REGALO

Via E. Perrone, 1 - 73010 - Sternatìa (Le)
Tel. e Fax 0836 / 666040

visisò-mma avoràzonta topo ja pubblicità sti Spitta!
Contribuisci al progetto del giornale in griko acquistando spazio pubblicitario su "i Spitta" per la tua azienda!
info: spitta@grikamilume.com

Glossario

Sianònnome 'ttù kau loja area ce neologismu pu vriskutte 's tutto nnùmero.

adinamia, s.f., malattia

anazitò, v.tr. visitare, invitare

atsanatízo (atsanatísane), v.tr., ricostruire

cità, citàti, s.m, città

limáni, s.n., porto

metàfrasi, s.f., traduzione

mnimío (plur. Mnimía), s.n, monumento

monò(s),-ì,-ò(n) agg., intero

simasía, s.f., importanza

i Spitta

Periódiko griko derentinó attin
Associazione "Grika Milume!"
Υδροεντινό Ελληνικό περιοδικό του
συλλόγου "Grika Milume!"

Direttore responsabile:
Nunzio Pacella

Redaziuna:

Georgios S. Asderis, Giuseppe De Pascalis, Theonia Diakidis, Paolo Di Mitri, Giovanni Fazzi, Carmine Greco, Carlo Guarini, Georgia Papadopoulou, Iannis Papageorgiadis, Yianna Patakidou, Francesco Penza, Luigi Tommasi.

Ndegraziòme:

Enza Guido, Alberto Giammaruco, Salvatore Tommasi, Anna Zollino.

Gratzetèmma 'ttù:

Redazione "i Spitta"
Via Principe Umberto, 22
73025 Martano (LE)
Fax: (+39) 178 2735076
spitta@grikamilume.com

η Σπίνθα

Υδρεντινό Ελληνικό περιοδικό

Για διαφημίσεις σε
αυτή την εφημερίδα
επικοινωνήστε μαζί μας
μέσω email στο:
spitta@grikamilume.com

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Διευθυντής Nunzio Pacella

Τεύχος 2

Η κλιματική αλλαγή

■ Γιάννης Παπαγεωργιάδης

Το πόρισμα της GIEC

Οι ειδικοί της Διακυβερνητικής Επιτροπής του ΟΗΕ για το Κλίμα (IPCC/GIEC), που έλαβε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης 2007, συνεδρίασαν στην Βαλένθια από τις 12 έως τις 17 Νοεμβρίου 2007.

Στο τέλος της διάσκεψης, η Επιτροπή, παρουσίασε την έκθεσή της που απευθύνεται στους ηγέτες του πλανήτη.

Η προειδοποίηση είναι καθαρή: Οι συνέπειες από τις κλιματικές αλλαγές μπορεί να είναι «μη αναστρέψιμες».

Η αύξηση της θερμοκρασίας στον πλανήτη, που προβλέπει η επιτροπή, θα είναι από 1,1 έως 6,4 βαθμούς Κελσίου μέχρι το 2100 σε σχέση με το 1990.

Το αποτέλεσμα θα είναι η ανύψωση της στάθμης των ωκεανών από 18 έως 59 εκατοστά. Τα κύματα καύσωνα και οι ισχυρές βροχοπτώσεις που θα επακολουθούν θα πλήττουν συχνότερα τον πλανήτη, και οι τροπικοί κυκλώνες και τυφώνες θα έχουν μεγαλύτερη ένταση.

Ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ Μπαν Κι Μουν προειδοποίησε λέγοντας ότι

«Δεν μπορούμε να αποχωρήσουμε από τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, στο Μπαλί, τον Δεκέμβριο, χωρίς "μια πραγματική πρόοδο για μια παγκόσμια συμφωνία μεταξύ όλων των χωρών"».

Ο Ευρωπαίος Επίτροπος για το Περιβάλλον, Σταύρος Δήμας δήλωσε ότι, «η διεθνής κοινότητα οφείλει να απαντήσει σ'αυτή την επιστημονική έκκληση και να αποδεχτεί την έναρξη διαπραγματεύσεων για μια νέα φιλόδοξη και ολοκληρωτική συμφωνία για το κλίμα».

Ένα χρόνο μετά την έκθεση Στερν η κατάσταση παραμένει η ίδια. Η διαπίστωση είναι η ίδια. Οι παρατηρήσεις είναι οι ίδιες. Τι θα κάνει η Διεθνής Κοινότητα;

Η έκθεση Στερν

Ο Nicholas Stern (πρώην επικεφαλής

οικονομολόγος της Παγκόσμιας Τράπεζας), στην έκθεση που παρουσίασε στα τέλη Οκτωβρίου του 2006 στην Βρετανική Κυβέρνηση, έλεγε τα εξής: «Αν η διεθνής κοινότητα δεν λάβει δραστηριτικά μέτρα για την καταπολέμηση του φαινομένου του θερμοκηπίου, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην οικονομία θα είναι συγκρίσιμες με εκείνες των παγκοσμίων πολέμων».

Η απώλεια από την άνοδο της θερμοκρασίας θα κοστίζει τον χρόνο από 5% μέχρι και 20% του παγκόσμιου ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν).

Για να τα πούμε πιο καθαρά: αν δεν κάνουμε τίποτα, η κλιματική αλλαγή θα μας στοιχίσει πεντέμισι χιλιάδες (5.500) δισεκατομμύρια ευρώ (πεντέμισι (5,5) τρισεκατομμύρια ευρώ).

Οι φτωχότερες χώρες του πλανήτη θα υποστούν τα βαρύτερα πλήγματα. Διακόσια εκατομμύρια άνθρωποι θα καταλήξουν πρόσφυγες• πράγμα που θα προκαλέσει κοινωνική, πολιτική και οικονομική αστάθεια στον κόσμο.

Η απώλεια αυτή, συνεχίζει η έκθεση, «αποτελεί τη μεγαλύτερη αποτυχία της ελεύθερης λειτουργίας των αγορών που είχαμε ποτέ στον κόσμο».

Ενώ, υπολογίζει η έκθεση, αν η διεθνής κοινότητα αντιδράσει άμεσα, το κόστος για να αποτρέψουμε τις χειρότερες συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, θα ανέλθει μόνο στο 1% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Η έκθεση υποδεικνύει τις τρεις κατευθύνσεις που πρέπει να πάρουν οι αναγκαίες πολιτικές για την αντιμετώπιση του προβλήματος:

α) προς την κατάλληλη φορολόγηση του άνθρακα (πετρελαίου, αερίου κτλ), την εφαρμογή συστημάτων εμπορίου εμποσίων και / ή ρύθμισης, με στόχο την δημιουργία μιας παγκόσμιας τιμής εμποσίων ανά τόνο ισοδύναμου άνθρακα (ΤΙΑ), ώστε όλοι στον κόσμο να έρχονται αντιμέτωποι με το πλήρες και πραγματικό κοινωνικό κόστος των ενεργειών τους.

Η βλάβη που προκαλούμε με κάθε τόνο διοξειδίου του άνθρακα που εκπέμπουμε

ΕΙΡΗΝΗ - PAX - PACE

■ Γεώργιος Σ. Ασδέρης

... Έγχοος μέν κατέπηξεν επί τή χθονί
... (Ιλιάς Ζ, 213)

... e l' asta in terra conficcando...
(Iliade VI, 213)

Όλοι γνωρίζουμε τήν λέξη PAX στα Λατινικά και PACE στά Ιταλικά, μόνο που σε κανένα ετυμολογικό λεξικό δέν αναφέρουν τήν προέλευση.

Όπως βλέπουμε παραπάνω στήν Ιλιάδα ό ήρωας «έμπηξε, στερέωσε τό δόρυ στήν γή». Η κίνηση αυτή σημαίνει άρνηση μονομαχίας, παύση εχθροπραξιών. Εκφράζεται μέ τις φράσεις «πήξε τήν αιχμήν», «πάξας δόρυ». Από αυτό προέρχεται και τό επίρρημα ΠΑΞ= τέλος, αρκεί. Από αυτό προέρχεται και η λατινική PAX – ιταλ. PACE, γαλλ. Paix , ισπαν. PAZ , αγγλ. PEACE και από αυτά πάρα πολλά σύνθετα όπως pacifier, pacif, με τήν έννοια του ειρηνοποιώ (Πάξ + φύω = pax+fio), γερμ. =συμφωνώ, γαλλ. Payer = πληρώνω, αγγλ. pay , ιταλ. Pagare.

Η έννοια του πληρώνω , εξοφλώ, προήλθε από τό ότι επιτυχάνω τήν ΕΙΡΗΝΗ πληρώνοντας ή επιστρέφοντας χρήματα που χρωστώ.

Η κλιματική αλλαγή

ισοδυναμεί (ισοδυναμούσε τον Οκτώβριο 2006) με 85 δολάρια τουλάχιστον. Αλλά το κόστος αυτό το αγνοούν, σήμερα στις αποφάσεις τους, τόσο οι επενδυτές όσο και οι καταναλωτές, αφού δεν συμπεριλαμβάνεται στην τιμή που πληρώνουν για κάθε εμπόρευμα.

Για παράδειγμα, τα κρεμμύδια που έρχονται στην Ευρώπη από την Χιλή, τα μήλα από την Αυστραλία, οι γαρίδες που πάνε από το Βέλγιο στο Μαρόκο το πρωί για να επιστρέψουν καθαρισμένες το βράδυ, οι φράουλες της Ισπανίας, κτλ. κοστίζουν λιγότερο από τις τοπικές αντίστοιχες λύσεις διότι στην τελική τους τιμή δεν συμπεριλαμβάνονται ούτε οι περιβαλλοντικές ούτε οι κοινωνικές επιπτώσεις που απορρέουν από τις μεταφορές.

β) προς μία πολιτική για την ανάπτυξη τεχνολογιών χαμηλών καύσεων άνθρακα. Σε παγκόσμια κλίμακα, η χρηματοδότηση της έρευνας για την ενέργεια θα πρέπει τουλάχιστον να διπλασιασθεί και για την ανάπτυξη τεχνολογιών χαμηλών καύσεων να πενταπλασιασθεί.

γ) προς την άρση των εμποδίων στην εξοικονόμηση της ενέργειας. Πρέπει δηλαδή να ενημερωθούν, να εκπαιδευθούν και να πεισθούν οι πολίτες για το πώς μπορούν να αντιμετωπίσουν την αλλαγή του κλίματος.

Τα γεγονότα

Όλοι ακούσαμε για το φιλμ του Αλ Γκορ (Νόμπελ Ειρήνης μαζί με την GIEC) «Μια Ενοχλητική Αλήθεια», για τα πρωτόκολλα του Κιότο, για την θέση των ΗΠΑ στο ζήτημα.

Όλοι ακούμε πάλι τις επιτιμήσεις εκείνων που δεν συμμερίζονται τις ανησυχίες των «οικολόγων». Τα επιχειρήματά τους όμως περιορίζονται στην άρνηση των επιπτώσεων της ατμοσφαιρικής αναθέρμανσης και της κλιματικής αλλαγής. Μέχρι στιγμής δεν παρουσίασαν ούτε ένα επιστημονικό επιχειρήμα που να διαψεύδει τις επιπτώσεις του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Πάντως οι πυρκαγιές του εφетινού καλοκαιριού (2007) στην νότια Ευρώπη από την μια πλευρά και οι ταυτόχρονες πλημμύρες στην Αγγλία και στην Ινδία από την άλλη είναι νέες αποδείξεις της κλιματικής απορρύθμισης.

Ας μην πάμε μακριά. Τα επακόλουθα της ξηρασίας στην Ελλάδα, όπου δεν έβρεξε από τον Απρίλιο μέχρι τον Νοέμβριο, είναι καταστρεπτικά. Φυσικά δεν ήταν

αμέσως ορατά. Οι υπεύθυνοι της ΕΥΔΑΠ (Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας) καθησύχασαν τους Αθηναίους διακηρύσσοντας θριαμβευτικά ότι «Έχουμε νερό για δύο χρόνια» και όλοι ησύχασαν.

Τέλη Αυγούστου όμως ήλθαν οι νέες πυρκαγιές στην Εύβοια και την Πελοπόννησο και πολλοί ανησύχησαν.

Φαίνεται να είναι πράξεις οργανωμένων εμπρηστών. Σύμφωνα. Ίσως είναι εμπρησμοί. Η κλιματική αλλαγή όμως που επέφερε την έλλειψη βροχοπτώσεων έπαιξε τεράστιο ρόλο στην καταστροφική ενέργεια των πυρκαγιών. Με την ξηρασία οι φωτιές εξαπλώθηκαν ραγδαία και η ορμή τους πολλαπλασιάστηκε.

Είναι εύκολο να λέμε ότι υπήρξαν εγκληματικοί εμπρησμοί, ότι υπήρξε ολιγωρία του κράτους, ότι υπήρξε ανοργανωσιά, ότι ..., ότι ..., ότι Αλλά κάθε καλοκαίρι στην Ελλάδα τα ίδια συμβαίνουν. Μόνο που εφέτος είχαμε εξήντα τρεις νεκρούς.

Στις 17 Νοεμβρίου πολλές περιοχές από την Κομοτηνή μέχρι την Πελοπόννησο πλημμύρισαν ύστερα από ... μισή ώρα βροχοπτώσης. Καταστροφικοί χείμαρροι παρέσυραν τα πάντα απ'όπου πέρασαν. Οι ζημιές είναι μεγάλες.

Επίλογος

Η κλιματική αλλαγή απορρέει από την μόλυνση της ατμόσφαιρας που προκαλεί το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Μολονότι ταύτα, η Διεθνής Κοινότητα δεν λαμβάνει δρακόντια μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Φαίνεται ότι ο ολικός χαμός της Νέας Ορλεάνης δεν ήταν αραιετός για να συνειδητοποιήσουμε το φαινόμενο. Ίσως μας χρειαστεί μια καταστροφή ακόμη μεγαλύτερη από εκείνη της Λουϊζιάνας.

Ας το σκεφτούμε όμως. Γη έχουμε μόνο μία !

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

■ Γιάννα Πατακίδου

Το διάστημα 24-30 Μαΐου 2007, βρέθηκα για ολιγοήμερες διακοπές στην Κύπρο. Γνώριζα ότι θα πετύχω την αργία του Αγίου Πνεύματος στις 28 Μαΐου.

Αυτό που δεν γνώριζα όμως, ήταν ότι η συγκεκριμένη γιορτή ονομάζεται και «Γιορτή του Κατακλυσμού» και είναι μια από τις πιο όμορφες λαϊκές γιορτές της Κύπρου.

Θα σας μεταφέρω εδώ ορισμένα στοιχεία γι' αυτή την ξεχωριστή γιορτή που αξίζει να βρεθεί κανείς και να την ζήσει από κοντά.

Το κέντρο των εκδηλώσεων ήταν η Λάρνακα, όπου από τις 25 ως 30 Μαΐου πραγματοποιήθηκαν διάφορες πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες.

Μερικές από αυτές ήταν: παρουσιάσεις παραδοσιακών Ελληνικών και Κυπριακών χορών, παραδοσιακοί διαγωνισμοί Κυπριακών ποιημάτων, ερωτικών τραγουδιών και Τσιαττισμάτων (είδος αυτοσχέδιας ποίησης στην Κυπριακή διάλεκτο, παρόμοιο με τις Κρητικές μαντινάδες), θαλασσινές δραστηριότητες, ρίψεις αλεξιπτωτιστών κ.ά. Αντίστοιχες εκδηλώσεις έγιναν και σε άλλες παραθαλάσσιες πόλεις όπως στην Λεμεσό και την Πάφο.

Τι είναι όμως η «Γιορτή του Κατακλυσμού» και από πού πήρε το όνομά της;

Όπως αναφέρει ο χρονογράφος Χριστάκης Σαββίδης:

«Η Γιορτή του Κατακλυσμού αντλεί τις ρίζες της από την «Γένεση» της Παλαιάς Διαθήκης, από την Ελληνική Μυθολογία και την Κυπριακή λαογραφία που είναι συνδεδεμένη με την θεά Αφροδίτη, την αναδυόμενη θεά του Έρωτα από τα δαντελένια ακρογιαλίες της Πάφου».